

● אם לא היה "על הכונת", מדוע ממי הרים להכריז שכך?

דרכי אדם הדרך לאוטוב

המדע המודרני הוא כלי-כוח. הוא מעיד טילים לירח, מוצא שיטות-פלא בחינוך, פותר בעיות מסובכות במתמטיקה, מציא כל מיני חידוקים, מגלה את אמריקה, מחסל את השחפת, מרפא משוגעים ומרפא בריאים. המדע המודרני יודע גם כיצד להתחזר פוש-עים למוטב. את אליהו רחמים, למשל, ריפא המדע מכייסות.

אליהו רחמים הוא רווק בן שלושים ור שתיים, בעל קומה ממוצעת, שפמפס דקיק ועיניים קטנות. הוא גר בתל-אביב, עובד בתחנה המרכזית בתור כייס, מרחיח לא רע, וכמו כל אורח הגון אחר יוצא מדי פעם לחופשה — חופשת בית-סוהר. אליהו רחמים מרוצה ושמת בחלקו. הפרנסה — ברוך השם — מצוייה, כיסי האנשים תפוחים ושופעים, צריך רק להושיט את היד ולקחת. אבל למטרה נראה חלקו של אליהו רחמים גדול מדי ועינה צרה באושרו. תקופת המאסר שלו גדולת מפעם לפעם, והעיקוב אחריו מוגבר. יותר ויותר הוא מבלה בבית-הסוהר, ופחות ופחות הוא שום דבר לא עוור. הכייס המועד רק יוצא מבית-הסוהר, וחוזר מיד לסורו.

בפעם האחרונה שהוא הובא אליהו לבית משפט החליט השופט שלדבר לא יהיה סוף, אם לא ינתן לנאשם טיפול ראדיקלי. הוא פסק לו שנה של מאסר. במשך שנה זו עבדו על האסיר שני הפסיכיאטרים של בית-הסוהר ח'ל-מונד, הרב של כפראונו, ו- מדיריך העבודה של הכלא שלימד אותו מסי גרות. כשהוא עזב את בית-הסוהר, הוא היה ערוך ומתוקן באחריות, מעובד לקראת חיים חדשים.

השבוע נתפס אליהו רחמים בנוסיון לפריצה.

דרכי חיים עוכר ישראל

יש אנשים המוכנים למות בעד ארצם. ישנם שמוכנים למות בעד מולדתם או בעד החופש שלהם. יש כאלה המוכנים למות בשביל גלידה עם קצפת, או עוף על גריל. עורא סלמן מוכן למות, או לפחות ל- המית, למען המועצה האיזורית שלו. אמנם, לדברי תושבי המקום מסתבר שאפילו לחיות בעדה לא כדאי, אך זוהי נקודת-המחלוקה. שעליה מוכן עורא סלמן להקריב את נפש מתגנדי.

לדברי התושבים, החיים באורי-יהודה הם ללא-נישוא. מספר משה יחזקאל, עובד בניין, לפני שלוש שנים ביקשנו מהמועצה לתקן את השיכונים שלנו. בנו אותם 70 ס"מ נמוך יותר מהכביש. בחורף, כשיוורד גשם, אי אפשר להיכנס הביתה. הכל מוצף. הילדים של השכונה חולים תמיד, כי הם נכנסים למים, ובקוץ יש מלאי יתושים וצפרדעים. ראש המועצה עובר, רואה הכל ואומר: תפנו לחברת שיכון. בינתיים אף אחד לא מתקן. לפני שנה פתחו תעלת-ביוב בכביש הראשי. גמרו אותה והשאירו את הכביש פתוח, כמו שהוא. בקטע שבו גר ראש המועצה — הכביש רחב, מתוקן, עם שהי מדוכת בשני הצדדים. כל השאר הרוס ומוזנח. בגלל זה, או לא בגלל זה, עובר במקום אוטובוס רק פעם בחצי שעה, גם בשעות העמוסות ביותר. לפעמים יש תורים של 200-300 איש. הדבר גורם למריבות ומהומות, ועוד יהיה מנה רצח.

כוסו ובעפו. ובכן ישב יחזקאל משה יום אחד בקפה חקק שבאורי-יהודה, ותינה את צרותיהם של אנשי המקום בפני אלה שעדיין לא שמעו אותן. הוא חר שוב ושוב על הטענה שהאיזור לא מתפתח. כי יש המון פקידים שמוללים בתושבים ואוכלים את הכסף של העם.

עורא סלמן, שנכנס באותו זמן לבית הקפה ושמע את האיש משמיץ את המועצה, החליט להסיר את חרפה הזאת מעל ה- מקום. הוא לקח כוס בירה מהשולחן, היכה אותה בראשו של עוכר-ישראל. אחר-כך תפס אותו בגרונו, וניסה לגמור את ה- סיפור. אך הצורך הערל לא נתן, ולמרות שהוא נמוך וצנום ממכהו, קם להגן על עצמו.

העניין נגמר במטרה, ללא כריתת רא-עים. השבוע יהיה על שופט-השלום בתל-אביב להחליט מי אשם בתגרה, ומה יהיה עונשו.

שחקני "גברתי הנאוה" בחזרה לעשות פארודיה ברצינות

הנסיך פיליפ, בעל המלכה הבריטית, ש ייצג את בריטניה בטקס, ולחש לו: "אתה בטוח שאינך רוצה לשנות את דעתך?"

★ ★ ★

שינה במיוהרה

סופגניות חנוכה פשוטה עלתה השבוע למנצח מקהלת קול-ישראל, **צבי בן פורת**, שש לירות סבך ותקליין. צבי קנה סופגניה בקיוסק ומשגמר לאכול או תה, השליך את הנייר ברחוב. הוא קנס מיד בשש לירות, במסגרת מיבצע הניקיון של עיריית ירושלים, הנושא את הסיסמה: "אורח מסיל בפתח" ● עובדת קול-ישראל אחרת, שליבה אינו שלם עם מיבצע זה, היא השדרנית **רבקה מיכאלי**. לדעתה, הסיסמה אינה מתאימה, היא טוענת. "כי מין נקבה זה לא מצלצל נכון." ● שחקני תיאטרון שו"שין חזרו לאחרונה מלהופיע במערכון על פרשת כריסטין קילה, המושר לפי נעימות המחומר גברתי הנאוה. הסיבה: שני שלישים משחקני תיאטרון זה, **שייקה אופיר** ו**רבקה רון**, החלו בחזרות למחזה זמר גברתי הנאוה, העומד להיות מועלה בהצגת בכורה בראשון לפברואר 64. אין זה נאה שנעשה פארודיה ממחזה שאנו עומדים לשחק ברצינות, טוענים השניים. ● מלך הביטניקים התל-אביבי, **איזי בן-יעקוב**, הגיע השבוע לצרפת בדרכו חזרה מאפריקה לישראל. לפני שעזב את ליבריה, הספיק עוד לערוך סיור באנית-המשא ה-ישראלית תפוז, בחברתו של שגריר ישראל בליבריה, **ישורון שיף**. כשעלו השניים לי אנייה והחלו מחפשים את רבי-החובל, הת-ייצב לפתע לפניהם צעיר לבוש מכנסים קצרים וגופייה, ביקש לדעת מה מעשיהם על הסיפון. "אני מחפש את רבי-החובל, השיב לו ישורון, בעל ההופעה של פלמח-ני"ק ומי שהיה בעבר סגן המפקח של משרתת-ישראל. אני השגריר הישראלי כאן, למרות שאולי אני לא נראה כך." הצעיר ב-מכנסים הקצרים התמתח על מקומו והשיב בחיור: "שמי **דניאל רגב** ואני רבי-החובל כאן, למרות שגם אני אולי לא נראה כך." את הלילה האחרון לשהותו בארץ בילה המנצח **ליאונרד ברנשטיין** במעודונו היתוני של אריס סאן ביפו. ברנשטיין, שעלה לנגן על הפסנתר שני שירים יוניס שלמד לפני שנים, התלהב שעה שאריס החל מלווח אותו בשירה, ניסך אותו על לחיו בתום הנגינה, הבטיח לו לתפוס בסרט מוסיקאלי שהוא עומד להפיק בקרוב. לילה ב-רחובות תל-אביב בילה עורך התכנית של קול ישראל, **עמוס אטינגר**, כאשר ביקש לברר היכן לנים חסרי-הבית. כשניגש למנקה המדרגות במנהרות התת-קרקעיות בכיכר ה-מושבות, ושאל אם בלילה ישנים במנהרה אנשים, השיב לו הפועל: "תחכה עד ש-אגמור לנקות — ואז לא איכפת לי אם תכנס לישון עד הבוקר."

אנשים

עמידה על הראש

מאז הפסיק חברי-הכנסת **דוד בן-גוריון** לזן להיות פעיל על במת בית-הנבחרים הי-ישראלי, החל מחפש לו במות אחרות. עד עתה הסתפק בשיגור מאמרים ותגובות ל-דבר השבוע הסכים לקבל תחת חסותו את העתון המופיע מזה שבע שנים בכפר-שבע, מה מנגב. המשורר **מיכאל רשאי**, הי-עורך את העתון, גילה כי בן-גוריון אף הכטיח לכתוב מדי פעם מאמרים לעתונו, מכלי להיות אחראי לתוכן שאר הדברים שפורסמו בו. ● אחריה כמעט היותולית השתררה בין ספסלי הכנסת השבוע, כא-השניים. לפני ההצבעה פנתה ח"כ מפא"י **רחל צברי** אל חברה לטיעה, מגישי הי-הצעה **יצחק קורן**, הודיעה לו כי היא סבורה שהצעת התיקון אינה בסדר, ולכן לא תצביע עבורה. "אפילו בשבילי לא?" שאל קורן ברצינות מעושה. "לא", השיבה צברי, "ואפילו אם תעמוד על הראש!" חזר והשיב לה קורן, כבד-הבשר: "עם מש-קל כמו שלי קצת קשה לעמוד על הראש." במשרד החוץ בירושלים עוד טרם נרגעו מן ההפגנה האחרונה של עצמיות, נוסח **זלמו שזר**. כשחזר הנשיא ממסע הלהייתו של הנשיא קנדי, המתין לו בלוד, בין-מקבלי-הפנים, גם אשיש משרד-החוץ. "אוה, טוב שכאתי, קרא הנשיא לעומתו. "יש לי משהו בשבילך." החבילה שהושיט לו הי-נשיא הכילה את צרור המכתבים שנועד לצאת באותו יום מן השרירות הישראלית בושינגטון, ואשר הנשיא התנדב לקחת אותה עימו. ● אום אחר שחזר מארצות-הברית, לפני שבוע בלבד, הוא דובר מפ"ם לשעבר **דוב זרין**, שנסע בשליחות. כש-נשאל דוב על מוסד יהודי ידוע בארצות-הברית, השיב: "זה לא גוף ציבורי — זאת גופה ציבורית!" ● הציבור הישראלי כמעט ולא היה זוכה השבוע לראות הי-עיתונות את התמונות ממעמד החזרת הי-שבוים הישראליים מסוריה. צלמי העיתו-נות, שהוזמנו למקום, התכוננו לחזור בי-צורה הפגנתית ומאורגנת לתל-אביב, מאחר ופרט לצלמי שבועון משרד-הבטחון לא ניתן לאיש מהם להתקרב לגשר, שעליו התקיימה ההעברה. צלם במחנה **אברהם רון**, ש-התחבא, בידעת כוחות-הבטחון, על עץ סמוך לגשר, צנח ארצה דקות ספורות לפני תחילת חילופי השבויים, לאחר שהענף ש-עליו ישב נשבר. הסורים, המתנגדים לי-צילום חיליהם, כמעט וביטלו את החזרה בשל כך. ● פרט פיקאנטי נודע השבוע על חגיגות-אמית של קניה. בשעת חצות היה **ג'וז'ו קניאטטה** צריך להכריז על קבלת העצמאות מידי בריטניה. חמש דקות לפני חצות קם קניאטטה ממקומו, כדי לגשת לזוכן הנואמים. באותו רגע חייך לעומתו

פתאום הוא הגיע עם המכונית ראיתי אותו והייתי בטוח שהוא יעצור. הרמתי את היד וצעקתי — יצחק! אבל הוא לא עצר. להי-פק, הוא הגביר את המהירות ונעלם. אחר-כך לא ראיתי אותו יותר מישבוע, וכשי-נפגשו אמר לי שהוא מאד מצטער שלא עצר, אבל היתה לו משימה חשובה לבצע, ולכן מיהר בנוסיעתו ולא התעכב בכדי ל-העלותני למכונית.

סיפרה אחת הניערות, שהיתה קרובה לו ביותר:

מאז אהבנו אותו. הוא ידע להתחבב על כולן, ותמיד היתה לו מילה טובה לכל אחת.

אני לא אשכח את היום בו נפרד מעלינו, כשהשתחרר. הוא נישק את כל הכנות, והרגשנו שהצער שלו על הפרדה הוא צער אמיתי. הוא היה די מרוכז. שאלתי אותו מה קרה. הוא ניסה להתחמק. אמר שיש לו בעיות כספיות.

בפעם האחרונה ראיתי את תמונתו בעיתון כשמעליה כותרת: "המרגל המצרי". נדהמתי. עכשיו זו כבר לא הוכחה להיזכר שהיה זה די מפליא לראות אותו מצלם שלטים שהיו תלויים על גדר המתנה: "אסור לצלם! שטה צבאי!" אם אסור לצלם מבחוץ, למה מצלמים מבפנים?

אבל האמת היא שהוא היה כל כך חביב, שעל דעת איש לא עלה הרעיון שהוא משמש כמרגל מצרי, ושחלק מהמכתבים הרבים ש-כתב מצאו, איך שהוא, את דרכם לבירת מצרים.

לפעמים, כשהיינו מדברים על הערבים, היה אומר שלדעתו נאצר הוא מנהיג גדול ואדם פיקח ביותר. למרות העובדה שישנם רבים המסכימים איתו בזה, ואינו מרגלים מזור, שהוא, שהיה צריך להיזהר ביותר, שלא להעלות חשד בלב אף אחד, אמר את דעתו בלהט עצום וסינגר על ראשה של מדינה אויבת.

במחנה היינו קוראים לו בכינוי החיבה "גיאק". הוא מאד אהב את השם הזה, והתמיד חייך כשאמר: "אני עוד ארים את כולכם!"

כמה שאליה. עד כאן סיפורי מכריו של הנאשם בריגול. איש לא חשד בו, להוציא אולי את שרותי-הבטחון, שהרועי השבוע: "האיש היה על הכונת מזה זמן רב." לאור זה מתעוררות שתי שאלות עינינו:

● אם אומנם היה "על הכונת", מדוע היתה לו גישה חופשית לחומר סודי, מדוע הורשה צלם כמות נפשו, ומדוע הסתובב כרצונו, ברכב צבאי, בכל מחנות צה"ל, תמיד מצוייד במצלמה?

מרגל קוצ'וק בבית-המשפט "גוד אריס את כולכם!"